

MONITORUL

PRIMĂRIEI ORAȘULUI DETA

Anul XIII • Nr. 147 • Ianuarie 2021 • Apare lunar • GRATUIT • www.detatm.ro

Deta se dezvoltă cu bani europeni

Administrația locală a finalizat o serie de proiecte cu finanțare europeană prin care orașul Deta s-a modernizat cu pași rapizi. Investițiile din bani europeni se adaugă astfel la lucrările din bugetul local și la finanțările din bugetul central, toate acestea fiind gândite pentru a răspunde cât mai bine nevoilor locuitorilor din Deta.

Investiții în infrastructura urbană

O finanțare europeană de peste 3,6 milioane de lei a fost implementată în zona centrală a orașului pentru amenajarea de piste de biciclete, trotuare, treceri de pietoni, stații pentru transportul în comun și semnalizări. Investiția de îmbunătățire a infrastructurii și creșterea mobilității urbane s-a realizat pe str. M. Viteazu și str. Revoluției. Soluția proiectată a prevăzut lucrări de amenajare a pistelor de biciclete pe străzile M. Viteazu (sector pârâul Bârdeanca – limită perimetru) pe o lungime totală de 2252 m și pe strada Revoluției (sector str. M. Viteazu – limită perimetru) în lungime totală de 942 m. Pistele au fost amplasate în zonele verzi ale străzilor existente, pe ambele fronturi stradale și au o lățime de 2 m pe str.

M. Viteazu și câte 1 m pe strada Revoluției. Investiția mai cuprinde următoarele lucrări: Amenajarea de trotuare și alei pietonale (670 m) pentru trecerile de pietoni, lucrări

Continuare în pag. 2

Editorial

Petru Roman

Proiecte finalizate

În ultimele zile am reușit să finalizăm trei proiecte importante pentru oraș. Este vorba despre modernizarea străzilor Mihai Viteazu și Revoluției, anveloparea a trei blocuri din oraș și finalizarea lucrărilor la piața agroalimentară. Este încă o etapă pe care o parcurgem cu succes în acest amplu proces de modernizare a orașului nostru. Ce este important să menționez la aceste trei obiective este faptul că toate au beneficiat de finanțare europeană cu fonduri nerambursabile. Este un sprijin important pentru comunitatea noastră și avem de gând să continuăm să folosim această alternativă exgtrem de avantajoasă pentru investițiile pe care le vom mai face în oraș. Vă asigur că accesarea fondurilor europene nu este un proces simplu și comod, dar efortul pe care l-am depus împreună cu echipa din Primărie a dat roade și acest lucru nu poate decât să mă bucure. Am văzut că mulți se plâng că nu au bani pentru proiectele comunităților pe care le conduc. Eu am refuzat această abordare și iată că am găsit soluția. Ca să ajungem însă la aceste finanțări a trebuit să scriem proiecte, apoi să le susținem și după aprobare să le implementăm. Am dovedit că se poate și avem de gând să mergem mai departe pe acest drum.

Continuare din pag. 1

Deta se dezvoltă cu bani europeni

de amenajare a două platforme (zona complexului comercial PROFI și una în zona pieței agroalimentare pentru amplasarea de rastele de biciclete, amenajarea de peroane pentru stațiile de transport în comun (zona intersecției str. M. Viteazu cu str. Pompierilor), lucrări de executare pe suprafața pistelor de bicicliști a unui covor bicomponent de culoare verde cu rol de atenționare privind interzicerea deplasărilor pietonale, staționarea autoturismelor sau amplasarea de alte obstacole, marcaje longitudinale de delimitare a platformei pistelor de biciclete și a sensurilor de circulație, marcaje diverse de dirijare a sensurilor de mers (săgeți) și de confirmare a destinației de circulație (desene cu forma bicicletă), indicatoare de circulație la traversările părții carosabile (cedeză trecerea, stop), amenajarea trecerilor de pietoni prin semnalizări luminoase (lămpi solare cu LED de avertizare cu lumini intermitente), covoare pietonale la treceri de pietoni, plantații de aliniament cu arbori foioși, amenajarea spațiilor verzi prin lucrări de terasamente. Practic strada Mihai Viteazu a fost reamenajată prin înlocuirea podețelor de intrare în gospodării și lucrări de asfaltare în aceste zone, prin plantarea a 366 de arbori, refacerea zonelor verzi, amenajarea de locuri de parcare, realizarea a două sensuri giratorii și amenajarea pistei de biciclete pe ambele părți ale străzii.

Anveloparea blocurilor

Un alt proiect important care a beneficiat de finanțare europeană este anveloparea a trei blocuri din oraș și dotarea spațiilor comune din acestea cu corpuri de iluminat eficiente energetic. Valoarea întregului proiect a fost de peste 1,5 milioane de lei din care 60% sunt fonduri nerambursabile.

Investiția s-a realizat la Blocul A situat în strada Ștefan cel Mare, nr. 25-27, imobil cu 20 de apartamente ocupate de 20 de familii cu un număr total de 54 persoane, la Blocul A18 situat în Zona Elena Ghenescu cu 11 apartamente ocupate de 11 familii cu un număr 29 persoane, și la imobilul B17 – C17 situat tot în Zona Elena Ghenescu

având 22 de apartamente cu un număr de 22 de familii cu 43 persoane. Principalele lucrări executate au fost izolarea suprafeței opace a celor trei blocuri, izolarea suprafețelor vitrate, hidroizolarea la unul din blocuri și termoizolare peste planșeul superior și planșeul inferior la toate cele trei blocuri, repararea acoperișurilor (învelitoare, pazii, streșini) la două blocuri, refacerea sistemului de iluminat în spațiile comune, refacerea trotuarelor de protecție. Toți proprietarii de apartamente, cu o singură excepție, la Blocul A18, s-au încadrat în condițiile de sprijin acordate prin program. Un apartament din blocul A18 și-a suportat 100% cheltuielile ce i-au revenit.

Finalizarea pieței agroalimentare

Lucrările la piața agroalimentară au fost finalizate tot cu ajutorul fondurilor europene. Este vorba de faza a doua a proiectului de modernizare a pieței în care s-au realizat înprejmuirea clădirii, montarea pavajului și a copertinei. De asemenea în această fază a lucrărilor au fost realizate și sistemul de colectare a apelor pluviale printr-o rețea de canalizare alcătuită din rigole și tuburi de pvc prevăzută și cu un sistem dedecantare pentru hidrocarburi. În cadrul proiectului au fost prevăzute și realizarea instalațiilor sanitare și a rețelei electrice din piață. Au fost montate mesele astfel încât piața este acum funcțională urmând a fi deschisă atunci când condițiile sanitare impuse de pandemia de coronavirus o vor permite.

Nașterea Domnului în vreme de pandemie

Crăciunul, bogat în tradiții, culori și arome, încununat prin cântec ne amintește în fiecare an de bucuria Nașterii Mântuitorului nostru Isus Hristos. Și tot el ne aduce colindul. O tradiție care completează atmosfera de bucurie, sărbătoare și emoție sufletească. Colindul are menirea de a anunța nașterea Pruncului, iar colindătorii reprezintă chipul îngerilor care au vestit nașterea Domnului. Totodată colindul ne aduce multe amintiri frumoase, nouă cetățenilor orașului Deta, amintiri create împreună la Sărbătoarea Pomului de Crăciun. Atunci când cu toții, de la mic la mare ne întâlnim cu bucurie, ca o mare familie culturală, în Piața Pompierilor la bradul împodobit cu lumini multicolore, să vestim împreună Nașterea Mântuitorului alături de corurile bisericilor din orașul nostru, să îl așteptăm pe Moș Crăciun și să admirăm spectacolul de pe cer plin cu artificii spectaculoase. Din păcate, în acest an, de altfel greu încercat pentru noi toți, nu am reușit să avem parte de toate aceste lucruri. Însă pentru că aici, la noi la Deta obiceiurile și tradițiile poartă ecoul adânc al trecutului

și parfumul arhaic al anilor și pentru că orașul nostru este unul în care Dumnezeu a semănat multiculturalitate și multă speranță, Primăria Orașului Deta și-a dorit să intre atât în casele fiecărui cetățean, cât și în sufelele acestuia dăruindu-vă reportajul "În căutarea lui Moș Crăciun...". Un material video care a fost postat în ziua de Ajun, în seara de 24 decembrie pe pagina de facebook a Primăriei Orașului Deta, și care a adus în prim plan vestirea nașterii mântuitorului prin intermediul grupurilor vocale ale bisericilor din orașul nostru. Datorită credinței, speranței și a bucuriei lor de a împărtăși dragoste în orașul nostru a poposit și cunoscutul dar mai ales mult așteptatul bătrânel cu burtica rotunjoară și obraji îmbujorați - vestitul Moș Crăciun, care s-a dus echipat ca în vreme de pandemie

la casele tuturor copiilor mici și mari ai orașului Deta. Chiar dacă sărbătoarea pomului de Crăciun nu a avut loc la fel ca în fiecare an, iar elevii și preșcolarii nu s-au aflat în școli, respectiv grădinițe, Primăria Orașului Deta a oferit pachete cu dulciuri și în acest an, deși în număr mai restrâns. Pachete au fost distribuite fiecărei parohii din orașul Deta și satul Opațița conform solicitărilor, după cum urmează: Biserica Ortodoxă Română Deta: 50, Biserica Ortodoxă Română Opațița: 140, Biserica Romano Catolică: 70 buc, Biserica Ortodoxă Sârbă: 30, Biserica Penticostală: 20, Biserica Baptistă: 15, Creșă: 11. Cu multă emoție și mult dor am depășit încă un moment dificil – întâmpinarea Nașterii Domnului în pandemie, dar unul care ne oferă o nouă speranță și credință în bine, însă întotdeauna având lângă noi asul din mânecă: iubirea! Să ne întâlnim sănătoși în noul an, de această dată din nou împreună, culegând amintiri în cinstea orașului nostru! **(Božić Diana)**

Crăciunul etnicilor sârbi din Deta

Pentru toți cetățenii orașului nostru este foarte bine cunoscut faptul că etnia sârbă se bucură de o diversitate a tradițiilor și obiceiurilor, cu atât mai mult atunci când vine vorba de sărbătoarea Crăciunului, pe care o celebrează, pe rit vechi după calendarul Gregorian, la fel precum toate sărbătorile religioase din an. De la "badnjak", (pomul de stejar) la "razanj" (un băț înfipt cu bucăți de cârnați și slănină), de la paie și grâu încolțit la boabe de porumb, grâu și orz, de la nuci la miere și fructe uscate, de la colac la cesniță, toate, încă, se întâlnesc în casele gospodarilor sârbi din orașul nostru. Și chiar dacă virusul care a pus stăpânire pe viețile noastre a reușit să ne răpească multe lucruri valoroase, iată că etnicii

sârbi sunt o dovadă în plus a faptului că oricât s-ar strădui acesta nu va putea niciodată să ne smulgă identitatea, credința și tradiția. Astfel, și în această perioadă greu încercată pentru noi toți, în condiții de siguranță, cu mască și distanțare, credincioșii sârbi au participat la slujba de vecernie în data de 6 ianuarie, oficiată de preotul paroh al Bisericii Ortodoxe Sârbe Deta, Liubodrag Boghicevici, în Ajunul Crăciunului care este denumit "Badnje vece", unde potrivit tradiției a fost aprins "badnjakul" – focul rezultat din arderea crengilor de stejar și paie. Această tradiție simbolizează căldura Pruncului Isus, focul prin care a fost încălzit Mesia. De asemenea, arderea badnjakului reprezintă și purificare. Prin incendierea

arborelui se ard toate relele și neajunsurile anului ce stă să se încheie, lăsându-se loc unui an nou plin de bucurii și împliniri. Chiar dacă în acest an lipsit vinul fiert înmiresmat cu fructe și "perece" (covrigi specifici), au încălzit atmosfera o parte din membrii Ansamblului Sf Nicolae Deta care i-au colindat pe enoriași, fără însă să mai umble din casă în casă precum se întâmpla în anii anteriori. Colindătorii au oferit un scurt program de colinde pentru a păstra tradiții, în tot acest timp purtând mască de protecție, iar la final au fost răsplătiți cu pachete oferite de Primăria Orașului Deta. Cu speranța într-un an nou mai bun, credincioșii au plecat la casele lor, urmând tradițiile moștenite cu sfințenie din

moși strămoși, participând a doua zi la Sfânta Liturghie care a avut loc la ora 10:30 și a fost oficiată de preotul paroh. A urmat cu siguranță prânzul în familie cu un meniu bogat și diversificat de unde nu a lipsit tradiționala și cunoscuta "cesniță." Iar cine a nimerit banul va avea noroc tot anul!! **(Diana Božić)**

MONITORUL

PRIMĂRIEI DETA

Înapoi la școală

Ne aducem cu toții aminte de iernile de altădată. Ce frumos se jucau copiii prin zăpadă, cât entuziasm ne cuprindea la căderea primilor fulgi și ce oameni hăioși din zăpadă apăreau în curtea școlii pe neașteptate. Cum să nu ne fie dor de orele ținute în clasă, de atmosfera de studiu din școală, de coridoarele cu forfotă de elevi? Anul acesta însă, din motive independente de noi, suntem nevoiți să ținem orele online și încă din luna noiembrie, să pregătim elevii pentru susținerea examenelor naționale pe platforme precum Classroom sau Google Meet. Situația a fost destul de dificilă mai ales la început, având în vedere că unii dintre școlari nu au avut posibilitatea conectării la internet. Mulțumim, pe această cale pentru cele 53 de tablete primite din partea Inspectoratului Școlar Județean Timiș, dar și pentru cele 11 laptopuri trimise în sprijin de către Primăria Deta. De asemenea, este de menționat că prin proiectul Rose s-au achiziționat 8 laptopuri și camere de documente, utile în predarea orelor de matematică, fizică, chimie, biologie, unde redactarea formulelor este esențială în predare. În această perioadă de predare on line am avut cheltuieli mai mici la utilități. Banii astfel economisiți au fost folosiți pentru achiziționare de module și scaune pentru 2 clase de învățământ primar și o clasă de

gimnaziu. Din data de 8.02.2021, se preconizează, însă, că ne vom întoarce în clase. Liceul Tehnologic "Sf. Nicolae" Deta își așteaptă elevii cu drag. Am achiziționat dezinfectanți de suprafețe, dezinfectanți pentru mâini, lămpi UV bactericide și suntem atenți la recomandările pe care, în această perioadă, le vom primi de la Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății și Inspectoratul Școlar. În speranța unui an mult mai bun decât cel precedent, în care să avem posibilitatea de a preda în clasă și de a interacționa direct cu copiii noștri, doresc tuturor elevilor și părinților multă sănătate, perseverență, curaj și putere sufletească astfel încât să putem depăși toate dificultățile neașteptate, pe care pandemia aceasta le-ar mai putea aduce. La mulți ani! (Director, Prof. Morariu Letiția-Ana)

Dumnezeu să-i odihnească în pace!

† SLĂVILĂ ELISABETA,

decedată la data de 27.11.2020 - 85 ani

† JURCHIȚA VIOARA,

decedată la data de 16.12.2020 - 91 ani

† KOVACS ELENA,

decedată la data de 28.12.2020 - 75 ani

† COJOCARU AURORA,

decedată la data de 29.12.2020 - 83 ani

† BARABĂS IULIANA,

decedată la data de 03.01.2021 - 73 ani

† HARTIBO ȘTEFAN,

decedat la data de 07.01.2021 - 57 ani

Primăria orașului Deta transmite familiilor îndoliate, sincere condoleanțe!

CĂSĂTORII

♥ LUPU ȘTEFAN-GHEORGHE

și MOZOȘ SIMONA-

SORINELA-31.12.2020

♥ BEȘTEA CRISTIAN

și SĂRARIU MARINELA-15.01.2021

Le dorim Casă de piatră!

Elena Cuza- Princesesa noastră dragă

În această perioadă, când sărbătorim mica unire, trebuie să ne aducem aminte de Alexandru Ioan Cuza dar și de cea care a fost alături de el în vremurile care au făcut istorie pentru o întreagă națiune.

Fascinanta personalitate a lui Alexandru Ioan Cuza avea să marcheze secolele XIX și XX cum puțini conducători români au reușit să facă. Dar de ce oare? Ani de occidentalizare și crearea structurilor unei țări moderne. Mulți din contemporanii săi nu și-au dat seama că în spatele oricărui om politic mare se află un mare și ales suflet de femeie. Capricioasă cum a fost ea, viața a scos uneori oameni-giuvaer precum a fost această sfioasă doamnă. Nouă nu ne rămâne decât

să prețuim strălucirea doamnei ELENA CUZA (1825-1909). Anturajul meu o găsea frumoasă, micuță, severă, timidă. Cu ținuta dreaptă, cu părul negru prietănat în două părți, în rochia dantelată, cu camelii albe în păr, Elena se străduia din răpuzeri să se ridice la nivelul așteptărilor și al îndatoririlor sociale ce îi reveneau ca prima doamnă a țării. Poate în sine recunoștea: "Sunt prea slabă, prea firavă, alături de un soț prea aspru. Nu pot suporta această povară. Dar curaj. Dumnezeu mă va ajuta, pentru că vom crede în misiunea nouă pe care ne-a dat-o, pentru că voi uita de mine pentru țară." La 5 ianuarie 1859 a primit vestea că adunarea colectivă de la Iași a proclamat în unanimitate domn al Moldovei pe Alexandru Ioan Cuza, iar la 24 ianuarie Bucureștiul îl va alege domn al Munteniei pe același candidat. Sufletul ei de femeie simplă, care nu putea suferi eticheta, a simțit imediat povara coroanei domnești. Lua parte la ceremoniile de la palat, organiza baluri, spectacole de teatru, primea personajele importante în audieri particulare. Într-una din sălile palatului, prietenii o găseau croind haine pentru săraci. Atenția ei s-a îndreptat mai ales asupra orfanilor. Deoarece nu putea

avea copii, prin urmare trecând peste resentimente, i-a înfiat pe cei doi băieți ai domnitorului, rod al iubirii acestuia cu Maria Obrenovici, fida boierului Costin Cataragiu- pe Alexandru (Sașa) și Dimitrie. S-a preocupat și de educația femeilor, de problemele bătrânilor, de îmbunătățirea condițiilor din spitale, a întemeiat muzee și a construit monumente publice, pentru care Alexandru îi va dedica "Măriei Sale Doamne" volumul de poezii populare, ca un semnal al legăturii sufletului ei și al poporului român. Deja în cercurile înalte era numită "minunata prințesă". Au venit și orele abdicării. Organizatorii loviturii de stat din 1866 au avut grijă să izoleze apartamentul Elenei Cuza și camerele copiilor. Princesesa a încercat să ajungă la soțul ei, dar i s-a răspuns că nu se mai află în palat. Apoi acesta a părăsit țara fără să o aștepte. Întreaga familie i-a cerut să divorțeze, dar ea cu îndârjire a refuzat, doar pentru a-i fi alături domnitorului, cu riscul de a-și călca în picioare demnitatea. Anii de exil a lui Cuza au fost cei mai fericiți petru ea. Au călătorit împreună la Ems, Paris, Aix les Bains, Reichenhall, și-au cumpărat o casă frumoasă la Dabling, lângă Viena, o altă vilă lângă Florența pentru

a se stabili în final la Heidelberg. Câștigase în sfârșit respectul lui Cuza, chiar dacă nu, și dragostea. L-a îngrijit cât a fost bolnav, în ultima perioadă a vieții, și l-a vegheat când a murit în brațele sale la hotelul Europa din Heidelberg. După moartea soțului Elena s-a întors în țară. La împlinirea a 50 de ani de la Unire, princesesa noastră dragă îi primise pe studenți în casa sa din Piatra Neamț alături de profesorul Nicolae Iorga. A avut emoții năucitoare pentru o femeie de 83 de ani. I s-au adresat omagii din toate colțurile țării, cărora le-a mulțumit în numele lui Alexandru Ioan Cuza. "Am supraviețuit tuturor" își spunea ea cu mândrie. Într-adevăr Elena, doamna, bătrânică în negru supraviețuise tuturor celor care îi marcase viața în vreun fel. A murit la puțin timp după aniversarea unei jumătăți de veac de la Unirea Principatelor. Cea care se bucurase, în timpul vieții, de simpatia împăratului Franței, Napoleon al III-lea, a prietenilor apropiați ai lui Cuza, a lui Carol I, Ferdinand și a Mariei, a părăsit această lume la 2 aprilie 1909, cu demnitate, la fel cum a trăit. Doarme somnul de veci la Solești, în proprietatea familiei. (Endre Libuş)